

KORRESPONDENT

ROLNICZY, PRZEMYSŁOWY I HANDLOWY,

—
Wzrostwa dnia 30 Lutego (3 Marca) 1897 r.
—
bezpłatnie przy Gazecie Warszawskiej dołączany.

NA ROK

1 8 5 6.

WARSZAWA,

W Drukarni Gazety Warszawskiej.

KORBESPOONDENT

ROLNICZY, PRZEMYSŁOWY

I HANDELLOWY

Wolno drukować. — Warszawa dnia 20 Lutego (3 Marca) 1857 r.

Warszawski Drukarni
Starszy Cenzor, Radca Honorowy, T. Hertz.

WARSZAWA

1857

2594

IV cenzor

1856

Dar Nr. Podmiejski

Alc. Nr. 3145 27/38

WARSZAWA

SPIS ARTYKUŁÓW ZAMIESZCZONYCH

W KORRESPONDENCIE

ROLNICZYM, PRZEMYSŁOWYM I HANDLOWYM,

BEZPŁATNIE PRZY GAZECIE WARSZAWSKIEJ DOŁĄCZANYM.

W ROKU 1856.

Korrespondencya i wiadomości roln. bież. stat. krajowe.

(Zebrane według Guberni i Powiatów).

Gubernia Warszawska.

Korrespondencya p. Juliusza Pstrokońskiego, 5go Lutego z *Warszawy*, w odpowiedzi pp. z Lubelskiego i Wieluńskiego, na przekąsy osobiste. Dowód że niekłamie czynom słowami na sprzedanym Głuchowie, przez co majątek podwojony został. P. Pstrokoński przynosi się w obce nieznane strony, 12.

Korrespondencya ze *Stanisławowskiego* 24 Czerwca p. Lelewela. O ubezpieczeniu się od burz gradobicia. Uragan 19 Czerwca w Stanisławowskiem porobił spustoszenia na lat 6 do niepowetowania. W latach ostatnich zniknęły owczarnie, teraz księgosusz wypróżnia obory. Wybijanie zapobiegające przyspiesza wyniszczenie bydła. Przez transporta drzewa wdmii do Warszawy komunikacya epidemii. Niepowinna być dozwolona, 52.

Korrespondencye z nad *Bzury*, z *Sochaczewskiego*, Isza w dzień Św. Kunegundy 3go Marca. Narzekania na brak materyału do pisania Korrespondentowi niesłuszne, gdzie rzucić okiem jest przedmiot. Ulga, pociecha w znoszeniu wspólnem utrapień. Wiele kwestyj rzuconych nierozwiązanych. Tygodnik Róln. Przem. Krakowski podziś dzień najlepsze czasopismo gospod. Ziemianin Poznański, niezasilany pracami ziomków tamtejszych a jedyny ich organ. Klęską dla niego śmierć Wojciecha Lipskiego z Larkowa współredaktora. Ignacy Lipski z Ludom, najznakomitszy owczarz polski także niedawno umarł. Strata obydwóch wielka dla kraju. Czesć i wieczna pamięć takiem mężom. O narzędziach rolniczych na wystawie paryskiej. Opis takowych zamiast w Korrespondencie, w Gazecie Warszawskiej. Przedruk więc: o płużycy mazowieckiej, o żniwiarkach, młoc-karniach, o maszynie do miedlenia lnu. P. Lilpop buduje żniwiarkę dla nas. Referat z okolic Sochaczewskich. Nic pocieszającego. Nieurodzaj klęską powszechną. Sprzedać nie ma co, a kupować wszystko nieledwie trzeba. Zboża polednie. Zima niestatkuje. Za wiosną się dłuży, bo roboty dużo czeka. Wielu niepodola. Sochaczewskie ceny zbożowe. W Płockiem tań-

sze, tam się też kupuje. Lud nie ma o czém żyć. Kartofli nie ma. Łatwy służący na ordynary. Fabryki cukrowe kończą rafinowanie. Buraków miały nadzwyczaj mało. Na r. b. więcej mórg kontraktuja. Zapomogają przez to w biedzie okolicę swoją. O mającej się założyć fabryce sztucznych nawozów w Warszawie na akcyje pod protekcyą rządową i Banku. Nawozy mają być na wypłaty rozdawane, 22, 5 i 7.

Iga w wigilią 7mii Braci śpiących. (w Lipcu 10) Brak deszczów. p. Kuźniarskiego postrzeżenia sprawdzają się. Gniew o to. Bandochy samopas i sprowadzone się stawiły. Cena dni. Drożyzna ogromna. Sianozbiór dobry, tylko skąpy. Na potrawy nie ma nadziei. Nasienie konieczyny drogie. Żniwo rozpoczęte a żniwiarek nie wiadać. W ich miejsce Górale z Galicyi. Pośrednictwo p. Roehlitzza przez Kantor Kaczanowski strasznie drogie. Próba żniwiarki p. Rolbieckiego i pługów w Wilanowie niedość wczesnie ogłoszona. O zdrowiu dobytku i cenie. Rogacizna ciągle niestatkuje. Owiec resztki pozostałe dobre, ale niemasz z nich przychowku. Wefna niekoniecznie na jarmarku Warszawskim płaciła. O skóry owcze rozbijają się. Od drobiu mało jajek i łąg nieznaczny. Ludzie zdrowi przy głodzie cudownie. Poddani dworom zadłużeni uciekają ze służb i posad. Rekwizycye przez Wójtów niepomogają. Zobopólnie wypada między sobą rzadzić się choćby prawem natury. Uprawa roli sucha, ciężka, ale dobrze wróżąca. Ceny zbóż w Sochaczewie. Zawód doznany siewu pszenicy na jedną skibę albo po przedplonach, każe zaniechać tego nadal, zwłaszcza gdy brak gnojów, 58.

IIIcia w dzień Śgo Marcina B. p — rg — Korrespondent objawieniem coraz większego życia pomiędzy gospodarzami. Powitanie nowych współpracowników i podzięka za współdział. Pan Adam Towiański wyjechał z krajowych najczynniejszy. Kilka słów do kształcącego się za granicą. Czemu z Gostyńskiego nikt do Korrespondenta niepisuje? *Excytacya* p. K. C. Wiadomości miejscowe. Fabryki cukru ożywiają i zapomogają okolicę. Buraków dosyć, lecz nityle, co wyglądano. Za to nadzwyczaj cukrodajne. Cena ich. O zbiorach innych. I ten rok ciężki. Niskie ceny ziarna, dla czego? Odrętwie-

nie handlu zbożem. Ceny Sochaczewskie 11 t. m. Mięso i masło b. drogie. Jeszcze księgosusz. Owce zdrowe ale b. drogie. Brak konsumentów paszy a producentów gnoju. Potrawów żadnych. Uprawy i obsiewy prześlizne. Emulacya w tém tu-tejszych rolników zaszczytna. Zawsze brak sprzężaju. Oziminom wybujałym śnieg zagraża. Straszyl już i znikł. Uprawki ku wiosnie posunięte. Brak wody gorzelniom, gdy sucho zamarnie. Wnioski o zimie. Gęś Sto Marczińska klęta. Meteorologia p. Kuźniarskiego sprawdziła się u nas. Cóż na to? Pokusy od wieków za tą ciekawością. W dowód allegacye ze stariej „Praktyki gospodarskiej 1796 r. o miesiącach Październiku, Listopadzie i Grudniu, dla zabawy i porównań nie ku przepowiedni. 93, 4, 5.

Korrespondencye z *Drybusa* (p. *Wiskilki*) p. B. Hantkego.

Isza 18 Marca. Stan powszechny niemal gospodarstw naszych po dzień dzisiejszy. Środki ratowania się, 28, 30 i 1.

Iga Jako odpowiedź i rozbiór kwestyj rzuconych, 39, 40, i 41. Statystyczny dowód P. T. z Gostyńskiego, jako zanadto wychwalił okolicę Gostyńską osobliwie włóścian, niby takoz już postępowych. Jedno gospodarstwo niepowinno być wyrocznią dla sprawozdającego publicznie, lecz cała okolica itd. (Reszta pod właściwymi tytułami), 49.

IIIcia Mięszana 24 Lipca. O nowem flancowaniu kartofli za pomocą lcydy. Upały temu nie na rękę. Dla złych zeszlorocznych upraw pszenice chybiły. Uprawa ziemi s. p. Henryka Rothego. Największe złe orać, redlic lub włóczyć mokro. Zła doprawa ugorów poprzecznymi orkami. Na płaszczyzny, przy słabem gnojeniu, przy płytkiej warstwie rodzajnej niewolno w szachownicę bezkarnie uprawiać. Niemożliwa przechodzić z uprawy zagonowej do płaskiej tak zbóż jak buraków. Rutyna uprawy śp. Rothego, za której trafnością praktyka 12to letnia. Relacye z terażniejszości. Obietnica podania cyfr przybliżonych statystycznych w następnej korrespondencyi. Życzenie składania w podobnym rodzaju statystyki do 1 Września z cerealiów a do 1 Października z okopowych z całej Polski, przez Komitety Obywatelskie przeciwko szerzeniu się Księgosuszu. Korzyści ztąd moralne i fi-

nansowe. Stan higieniczny ludzi zadawalniający. Księgossusz w 10ciu wioskach powiatu Łowickiego. Potrzeba i ważność własnego przychowku. Zachęta do dźwigania podupadłych gospodarstw, 63 i 4.

Korrespondencye z *Łowickiego* p. Edmunda Sygietyńskiego z Bogoryi.

1sza 20 Czerwca. Księstwo Łowickie. Głodowi i księgossuszowi Administracya Księstwa zapobiega. O jedwabnictwie jako najwłaściwszem małym gospodarstwem. Plan do upowszechnienia onego w Księstwie Łowickim, 68.

IIga Buraki, Kartofle z dn. 30 Listopada Buraków po 100 korcy z morgi 300 pręt. Kartofli po 60—80 z takiejże O fabrykacji wódki z buraków we Francyi, 97.

Wiadomości gospod. przem. z pod Częstochowy (*Wieluńskiego*) przez Wilhelma S. 12 Sierpnia. Żniwa jęczmienia i oziminy skończone, reszta niewiele robi zachodu. Trzy razy tyle żyta co w r. z. Wydatek dobry 2 1/2 korce z kopy. Susza jarzyny popaliła, ziemniaki dla tego słabe także. Zbiór siana średni. Słoma jak szkło. Czémby okrasić przyszłą siewkę? Sprzedawać i kupować nawzajem wahają się. O pieniądze trudno, więc mus sprzedaż. Cena żyta. Ryby sną ze suszy. Warta ledwo do kostek, 67.

Korrespondencye z *Rawskiego* p. St. Jabłońskiego z Wałowic.—1sza 12 Czerwca. Nasze domowe pogawędki, nasze zdrowe rady najlepsze, najprawdziwsze zasady. Stan zasiewów. Na bydło księgossusz. Wybijają ono skutkiem ubezpieczenia. Gdy to dzieje się porwczco, bez starań ocalenia czego się da, uprzeda się tylko sam księgossusz, nieosiąga skutku. Poprzednie rozdzielanie większych gromad konieczne i tylko istotnie chorobie uległe wybijać, 49.

IIga z dn. 25 Sierpnia. O sprzęcie tegorocznym z *Rawskiego*. Nie ma się z czem chwalić. Susza dokuczyla. Żyta lepsze jak w r. z. Więcej go i dobrze pleni. Pszenicy daleko mniej. Jęczmiony i grochy zupełnie chybiły, z koniczyn ledwo pierwszy pokos, o drugim nie ma co mówić. Kartofle jedne rokują jakąś nadzieję. Ceny zbóż. Owce dobrze wyglądają. Jeszcze księgossusz. Zaprowadzenie ochronnego systemu wydało nadspodziewanie dobre rezultata. Przyobiecanie dokładnego sprawozdania po ustaniu zarazy. 3/4 części bydła zagrożonego chorobą uratowano, 71.

Korrespondencya z *Lęczyńskiego* 18 Października przez S. K. Odpowiedź P. Stępowskiemu do N 790 Oziminy kóp mało. omlot dobry. Jęczmiony i owsy bardzo średnie. Słomy mało. Kartofli 12 do 15 ziarn. Siewy przepyszne. Ceny zbóż. Biewiu próba się nieudała. Tak samo z guanem, 87.

Korrespondencye z *Gostyńskiego* p. Towiańskiego, z Sannik —Isza 5go maja. Gostyńskie mało publiczności się udziela, a ma z czém. Włościanie nawet przemysłowi. Oziminy nadzwyczaj piękne. Znaczy się na rok dobry. Pszenicę teraz guanować. Guano i makuchy pod buraki w r. z. nieopłaciły się. Zasiwy wiosenne i sadzenie buraków w pełnym rozwoju. Buraki na płask sadzone lepsze. O pielnikach do buraków. Próba o udzielenie opisu i rysunku Hubego pielnika. Korrespondent na głos i wpływ na nasze rolnictwo. Ceny zbóż, 39.

IIga z 20go Czerwca. Kilka słów o wiosnie i pogodzie. Stan zadawalniający ozimina i jarzyn. Buraki mierne. Doświadczenia z uprawą płaską i redlinową za ostatnią przemawiają. Wzmian-

ka o gospodarstwie fabrycznym w Sannikach. Stan inwentarzy. Ceny zbóż. Żywienie ludzi ryżem w miejsce kaszy. Kilka zapytań osobistych: 1, o uprawie kukurudzy. 2, Czyby niemożna sadić buraków na ziemię. 3, Jak zamienić pola na łąki, i jakimi poobszwać trawami, 51.

IIIcia 25go Sierpnia. Wzmianka o kilku ważnych agitujących się obecnie kwestyach. Stan urodzajów i sprzętów w Gostyńskim od strony Wisły i granic Sochaczewskiego i Łowickiego Powiatu. Ceny zbóż nieustalone. Spodziewane na r. przysły wyższe. Cofnięcie się w gospodarstwie z powodu księgossusza. Jak gospodarować bez wołów roboczych, bez krów i gnoju? Za pieniądze bydła niekupić. O koniach. Konsumcyja mięsa końskiego w Niemczech. Doświadczenia na większą skalę w Sannikach; 1. z *guanem*, użytym z wielkim skutkiem na pszenicę niewzeszłą przed zimą. 2. o *orce* pod żyto na 9 do 10 cali głęboko z wydobyciem spodu, bardzo pomyślnie wypadł; 3, siew pszenicy bez gnoju, na *popiele mydlarskim* niesfortunny. 4. Buraki na nawozie *świeżym* sadzone choć czerwcowe wyprzedziły najwcześniejsze w 2 letnim. 5. O próbie *mesenthińskiego żyta* z pod Lipska drogą przedawanego, wyrodzonego w mietlicę. 6. O *Sorgo* wszedłem ale jeszcze niesprzätionem. 7. O *Lubinie* niebieskim z próby do Mitheilungów dodanej zasianym. Lepszy od złotego. Do czego służy tej rośliny ziarno? Kilka słów o p. Lipskim i jego pługach. Zrazu dobre teraz wcale złe. Kantor Komissowo-ekspedycyjny w Łowiczu. Jego użyteczność i dobry wpływ. Powitanie z radością autora wiadomości handlowych. Potrzeba rozszerzenia stosunków jego, 70, 3, 4.

Korrespondencya z *Konińskiego* p. Bazylego R... z listopada. Zaraza na bydło prawie przytłumiona. Gdy się nowe będzie nabywać, to już lepiej poprawne zaprowadzać. Brak i drogosc wołów. W Wysokiem pod Kolem najznakomitsza obora w Konińskim. Ceny zboża, okowity. O perpetuum mobile p. Pilniakowskiego z m. Władysławowa. Godzi się przekonać, co jest, 100. (Powiaty: *Warszawski, Piotrkowski, Włocławski, Kaliski, i Sieradzki* wcale nie były przedstawiane w referatach).

Gubernia Radomska.

Wiadomość o tegorocznym sprzęcie z pod *Olkusza* p. F. Trzetrzezińskiego z Grabowy 27 sierpnia. Brat nieledwie zrodzi brata w Olkuskim. W r. b. lepsze rezultata. W r. z. grabobicie na domiar wszystkich klęsk. Pogodne zbiory tr. błogosławione. Żyta zadawalniające. w kopy przewyższają z r. plonu o połowę więcej. Pszenica tylko wczesna dopisała. Jarzyn w połowie mniej od r. z. przypalone wszystkie z wyjątkiem jęczmionów i grochów. Owsy zupełnie miejscami przepadły. Tatarka nasienia niepowróci. Kartofle główny produkt tych okolic, skutkiem suszy ponędzniały. W nizinach i mocniejszych gruntach dobre. Zaraza się pojawiła. Zawsze plon o 1/3 lepszy od r. z. Rok zatem bieź. ledwo średni od tamtych okolic. Obniżenia cen zbytniego się niespodziewać. Zapasy wszelkie wyczerpane. Inwentarz smutną widzi przed sobą zimę. Przyprawa jest z wywaru, ale potrawy nie ma. Siana połowę mniej, potrawów nic. O cenach zbóż trudno coś

powiedzieć. Handel w ręku przebiegłego Izraela, który daje co sam chce, a potrzeby gospodarzy są ciągle. Sprzedaże naprzód najwięcej rujnują rolników. Pożyczka to z najokropniejszą lichwą. Gwałtem potrzeba banków prowincjonalnych. Użycie na ten cel nadkompletnych funduszów Towarzystwa Kredyt, zbawiennym by było środkiem. Lecz nie ma czasu do stracenia, 74.

Wiadomości gospod. z obwodu *Jędrzejowskiego* (Powiatu Kieleckiego) p. F. Urodę 9go Listopada. Oziminy więcej jak średnio na ziarno kop o 1/4 mniej jak w r. z. Jęczmiony, grochy owsy, przypaliło. Namlotne przynajmniej zboże. Kartofli 12te ziarno, i w r. z. niebyło mniej. Posłużą na paszę. Ceny na zboże, okowitę Frymarki z okowitą w Warszawie przez faktorów. Urząd Konsumcyjny mógłby temu zapobiedz. W finansach gorszy stan od r. z. Monopol na żelazo. Zapobiega temu wydział górnictwa krajowego, 90.

Korrespondencya o śmierci zasług pełnego ks. Jakóba Matalskiego, kanonika i Proboszcza w Tupczetach *Ptu Stopnickiego*, 22.

Sprawozdanie z tegorocznych zbiorów w okręgu *Szydłowieckim Ptu Stopnickiego* p. Rogozińskiego z Glinki. 8 Października. Miliej by milczec, gdy się nie ma czém przechwalać. Siana nadzwyczaj mało, choć pogodnie. Koniczyny średnie. Jarzyny poźółkły ze suszy. Na kwiat żyta susza dobra. Wiele kłosów poschło dla liszek. Plon nieco lepszy i ziarno drobniejsze pszenicy, jak w r. z. Żyta o 1/4 część kóp mniej. Grochy liche i robaczywe, tatarski siewu niewróca. Stodoly w 1/4 części puste. Jak tu inwentarze wyżywić? Ziemniaki obrodziły. Pędraki dużo po wzgórkach napsuły. W nizinach grunta dopisały. Ziemniaków do 160 korcy z morga. Słabość nasza do zbytecznych wyrzekań, ale i do przechwałek. Kartofle po złp. 4 z odstawą do gorzelnii płacą. Paś je a oszczędzać owsy drogie. Ruch handlowy drzemie. Ceny zbóż niskie. Potrzeba pieniędzy, co robić? Zasiwy najpomyślniej załatwione. Lud zdrowy. Szkody w polach zawsze i wszędzie, i trudno temu zapobiedz, 84.

Przegląd Korrespondencyi ze Staszowa (*Pt Sandomierski*) w Nrze. 97 Korrespond. r. z. i sprostowania przez Andrzeja Probst, 5.

Sprawiedliwa odpowiedź na Korrespondencyą z pod Rakowa 24 Października 55 r. umieszczoną w Korrespondencie Rolniczej. przez p. X. O trójpolowym gospodarstwie. Gospodarstwo wędrujące; więcej gospodarstw średnich, miernych i złych. Dzierżaw bar. mało a jeśli to żydzi dzierżawcami. Gospodarowania żydowskie. Budowle niestosowne ciężarem, 7.

Wiadomości roln. gospod. z pod Rakowa p. X Isza z dnia 1 Czerwca siewy wiosenne wczesne nie-dobre, późniejsze lepsze, bo sucha wiosna. Gipsowanie koniczyny w Maju b. piękne. Uważać z niem na czas ciepły inaczej nie działa. Wczesne sadzenie kartofli najpewniejsze lekarstwo przeciw zarazie. Do 1go Maja zakończzone. Oziminy późne ucierpiały przez suszę, a zimna. Wczesne wcale dobre. Wpływ oziminy. Zagadka. Uprawa kukurudzy galicyjskiej koński zęb, może wiele dopomóc gospodarstwom gorzelniczym. Okolica używa torfów na podściół. Słoma z kukurudzy temu dopomaga. O różnych projektach terażniejszych. Trawy po łąkach

idą tego ale też nie dla nich dotąd nieczyni-
my. O pastwiskach samorodnych, wyżywienia
bydlu niedających. Na nich krowy holender-
skie. Ceny zbóż poszły w górę. Zarobkowość
dla najemnika chcącego pracować. O koloni-
stach niemieckich z osad uciekających, 47.

18 Października. Ceny zbóż winny być
wysokimi, bo urodzaje nie zupełnie odpowie-
dnie. Mniejsze w słomie. Namot lepszy w ogo-
le mniejszy jak średni. Jęczmień i owies zu-
pełnie się nieudaly. Grochy wcześnie mierne,
inne złe, prosa liche. Obraz smutny Rakow-
skiego. Cena mięsa wygórowana. Siewy skoń-
czone dobrą pociechą nadal. Kartofli urodzaj
dobry, zarazy niebyło prawie. Słów o niej
kilka, 82.

Korrespondencya z *Miechowskiego* w Wrześniu
p. A. (lojzego) F. (ibicha). Korrespondentowi ochot-
nik nowo przybywający. Szkic regionu spraw-
zawczego: Prawy brzeg Nidy. Interesują-
ca okolica przez produkcję pięknej pszenicy
i innych zbóż i przez stosunki handlowe. Za-
daniem jej żywić Podgórze Karpackie. Nigdy
nie wysyła swych produktów do Krakowa a jeśli
zniwa obficie to Wisłą do Gdańska. Powątpie-
wanie, iż Polska była żywicielką Europy. Moty-
wa. Czechy i Morawy zabiły przemysł gorzel-
niczy w Galicyi. Lepsze gospodarstwa u są-
siadów. Małe nasze nad tem zastanawianie się.
Francyi oględność na przykład. Nasze rolni-
ctwo konserwatywne z żadnym zagranicznym
porównania niewytrzyma. Kryzys u nas. Stan
zbiorów w Miechowskim korzystniejszy jak
średni. Ceny zbóż i okowity dzisiejsze, na
przyszłość spodziewane więcej jak średnie.
O owadzie niszczącym pszenice. Jeszcze o po-
wiece Miechowskim, nieostatnim pod wzglę-
dem rolnictwa. Jedna fabryka cukru. Jedna
hodowla jedwabników. Zamożność a przecie nie
ma porównania do zagranicy. Podróżni nasi po-
winni odznaczające się zagranicę gospodarstwa
dla przykładu opisywać. Szemata do tego i pro-
jekta. Nie łatwo poprawić nasze gospodarstwa.
Niebrak ludności ale brak chęci do pracy. Nie-
moralność, nieszanowanie cudzej własności, po-
trzebna policja polowa. Spekulacja nasza jedyna
na sprzedaż ziarna. O powiększenie nawozów nie
dbamy. Niewiara w intratę z inwentarzy użytko-
wych. Wyjaśnienie pożytków z tego źródła.
Mało gospodarstw w Miechowskim płodozmia-
nych. Zachęta do nich. Podniesienia rolnictwa
w ościennych krajach jedynie nauką, kapitałami,
obyczajami i prawem policji polowej dokonano.
To i nam za wzór być winno, 81 i 2.

(Powiaty *Rudomski* i *Opatowski* tej guberni
nie miały w r. b. swych sprawozdawców tutaj)
Gubernia Lubelska.

Wiadomości o tegorocznym sprzecz z okolic *Nad
Wieprzańskich Lubelskiego*, p. Biernackiego.
ze Siemienia 11 Sierpnia. Sprzet żyta mniejszy
o 1/3 od r. z. niedosiano. Za to lepiej plonuje i to
zrównoważa niedobór. Sprzetu pszenicy ledwo
polowa względem r. z. Z kartofli 6 ziarno.
Rok bieżący mierny, zapowiada utrzymanie
cen wysokich wszystkiego. Ruch handlowy za-
czyina się objawiać, 66.

Korrespondencya z *Puławskiego* w końcu Sier-
pnia p. J. K. Spostrzeżenia w podróży dwu-
krotnej przez powiat *Łowicki*, *Warszawę*,
Mińsk, *Kałużyn*, *Siedlce* i *Międzyrzec* w ma-

ju i czerwcu. Zdanie o tych okolicach. O Po-
lesiukach. Pszenicy mało sieją w Podlaskiem.
Napotykana licha. Żyta nieledwie wszędzie śre-
dnie, wyką polną poprzerastane. Obsiewy jare
wyjątkami dobre. Kartofle wszędzie piękne.
Owasy liche na jedne skibę siane. Mimo to rok
bardzo średnio urodzajny. Z łąk mokrych bagnis-
tych dużo siana i dobrze zebrane. Łąki zanie-
dbane. Żniwo rozpoczęte od połowy Lipca. Ozi-
miny zebrane jarzyny zaczęte. Żniwiarze roz-
stawieni na morgi 400to przetowe. Omoty do-
bre. Ceny produktów zależne od dowozu Bu-
giem z dalszych prowincyj do Brześcia Litewskie-
go, który portem tamtejszych okolic. Sprze-
dają zboże w nim na wagę. Ceny różnych ga-
tunków niskie naprzeciw Warszawskich. Ot-
warcie Bałtyku i Morza Czarnego zmniejszy
handel. — W powiecie Radzyńskim i Lubelskim
zadowoleni ziemianie ze żniwa i plonów. Ugory
dobrze doprawione, rokuja lepsze zbiory na r. p.
Warunek do tego najważniejszy wcześnie siew.
Stan zdrowia ludności wiejskiej pomyślny. O księ-
gosuszu mało słyhać. Bydło obtaniało, 83.

Wiadomości gospod. handl. z okręgu *Garwolińskiego*
Ptu Łukowskiego 10 Października p. A. S. Żyta
1/4 mniej w kopach a w plonie w dwójnasób wię-
cej jak w r. z. Pszenica miotłata, ziarno piękne,
i ważne. Owies nieudal się, jęczmień liche, gro-
chy w nizinach dobre, po szczyrkach spalone;
gryki i prosa przepadły. Kartofle piękne: wcześ-
nie kopane psują się. Stagnacya w handlu. Ce-
na żyta niżej Rs. 3. Konsekwencya tego. Naj-
jemnik syt kartoflem nierad wychodzi. Gotówka
coraz droższa, potrzeby z ich cenami pozostały.
Żelazo w dwójnasób zdrożało. O potrzebie zało-
żenia Banków prowincjonalnych z funduszków
Ziemstwa Kredytowego. Życzenia najgorętsze
nigdy nieureczywistnione, 83.

Wiadomości rolnicz. stat. z *Powiatu Zamojskiego*
9 Października p. K. L. Żniwo b. pogodne, ula-
twione przez żołnierzy. Zbiór żyta dobry. Nam-
otne. Pszenicy kóp mniej, wydają przeszło
po korcu. Jęczmiona wczesne średnie, póź-
ne nasienia niepowróciły. Owsy grochy prze-
paliło; b. mało snopa ale pionuje. Tatarski i prosa
b. nędzne. Siana koniczyny bardzo mało ale do-
bre. Potrawa nic. Kartofle b. ładne, lecz du-
żo zbolalych. Ceny zbóż. Otszasanie się z opieki
żydowskiej. O projektowanych kantorach handlu,
w N. 72 Korrespondenta, Obywatela z *Plockie-
go*. O liszkach w pszenicy omóconej. Jak ich
pozbyć, 83.

Listy do Redakcyi Korrespondenta Rolniczego p.
A. Z. z *Korchowa w Ordynacyi Zamojskiej*
13go Paźdz. — Zagony i płaska órka. Miejscowe
wyzczaje, ich filozofija i postępek. Zaborszczyzna
Ordynacka. Wpływ włóscian na oświeczonej kla-
sę. Współka. Myśl założenia wielkiej pasie-
ki, 87.

(Z powiatów *Radzyńskiego*, *Siedleckiego* *Hru-
bieszowskiego* i *Krasnostawskiego* nie nadesła-
no sprawozdań bieżących.)

Gubernia Plocka.

Wiadomość o żniwie z *Plockiego* w dzień 5go Jac-
ka (18 Sierpnia) przez Obywatela z okolicy *Za-
kroczyńskiej* i części *Wyszogrodzkiej*. O zabez-
pieczeniu bydła od księgosuszu. Wyrzucanie
sztuk słabych i zdrowych zarówno ogoloci kraj
zupełnie z rogacizny. Rozdzielanie gromad na
małe partye nieodzowne. Rzepaku po 1 1/2 do 2ch

korcy z morgi po Rs. 8 kop 55. — Płaca robotni-
ków niezbyt droga. Żołnierze pomagają sprzątać
Plon żyta 2 1/2 korce ale i 3/4. Pszenica przy dół-
kach nieosobliwa. Jarzyny wszystkie bardz-
przypalone, szczególnie owo, których wielu nieo-
podosiewało. Na wiosnę brak będzie tego nasie-
nia. Kartofle piękne czynią nadzieję. Ceny zbóż.,
O kupcach szachermacherach. Płocka ówierć od
warszawskiej o kwartę większa. Z potrzeby pod-
dam się nałożonemu monopolowi żydowskiemu.
Projekt do odebrauia handlu przekupniom przez
założenie kantorów kupna i sprzedaży zboża po
miastach handlowiejszych, 72.

Korrespondencya z *Plocka* p. *Wacława Szeligi* 1go
Grudnia. Parę słów o kronice handlowej w od-
powiedzi na artykuł p. — ab — w N. 85 Korrespon-
denta Rolnicz. — O ruchu handlu w *Plocku*. Ceny
z miesiąca *Listopada*. — Cyfry o urodzajach
w *Guberni Plockiej*, 100, 1.

Korrespondencye z *Lipnowskiego* p. *Feliksa Nie-
mojewskiego* z *Rokitnicy*. z dnia 4go Lutego. Po-
przedziwszy o pobieraniu miarek przez młynarzy,
zakończą o kozuchach najstosowniejszego kroju,
lepiej oddziaływających na zdrowie naszych włó-
ścian, 20.

Wiadomości roln. handl. z *Lipnowskiego* p. *W. Bar-
thel de Weidenthala*. 1sza 20 Czerwca. — Piękny
urodzaj żyta. Pszenica różnorodniejsza. Deszcze
od 1go Maja przechodzące na jarzyny dobre.
Rzepak zimowy liche. Koniczyny: *Szwedzka* oczeki-
wania zawiodła. *Żółta*, *lupulina* przepadła. Naj-
praktyczniejsza *czerwona* z *trawą S. Tymoteusza*.
Stan zdrowia inwentarzy dobry. Za *Wisłą* *Księ-
gosusz*. W ogrodach powymarzało w zimie 185 4/5
i poszło. Zaraza na gąsienice. Wełny mniej,
ceny dobre, owiec b. mało. Ceny zboża bardzo
wysokie, nieprzystępne ludowi, 53.

18go 9go Września. Deszcze 3 tygodniowe od 15go
Sierpnia opóźniły żniwo i napsuły pszenicy i gro-
chu. W ogóle w *Lipnowskim* piękne urodzaje z
wylaczeniem pszenicy. Żyto, owies groch i jęcz-
mień nie do życzenia niepozostawiają. Grochy od
lat 10ciu niebyły tak plenne i piękne. Kartofle
do połowy Sierpnia niezagrożone wyrosły należy-
cie; plon może być dobry, ale stan chorobliwy za-
groża trwałości. Wydatne będą na okowite. Ko-
niczyny mało z 1go cięcia 2go niewarto zbierać.
Siana 3/4 zwyczajnych zbiorów. Nadzieja na po-
traw. Normalny urodzaj w cyfrach podany. O ce-
nach nic stałego, ale nie mogą być niskie, jeśli
nieprędzej to na przyszłą wiosnę, osobliwie owsa.
Okowity znaczne zapasy. Konie i rogacizna zu-
pełnie zdrowe. — Między owcami ospa. Umowy o
wełnę przyszłoletnią po cenach wyższych. Siewy
ozime rozpoczęte. Rzepaki powszchodziły. Koni-
czyna na wiosnę r. b. posiana znajduje się coraz
więcej, 74.

III *Ogólny pogląd na urodzaje tegoroczne w
naszym kraju* 1go Grudnia. 16cie okolic zesta-
wionych pokazały kartofle i żyta powszechnie do-
bre. Na pszenicę nieurodzaj. Jarzyn najsmutniej-
sze rezultata. Mało siana i koniczyny, potraw nic.
Ceny muszą się podnieść na wiosnę znacznie.
Dziś już wyższe. Zapasy wyczerpane dawniejsze.
Szkoda, że nienadesłano ze wszystkich okolic kra-
ju sprawozdań, 99.

Z *Gubernii Plockiej* niedostaje statystyk z *Powia-
tów Mławskiego*, *Prasnyskiego*, *Pułtuskiego*
i *Ostrołęckiego*.)

Gubernia Augustowska.

Wiadomość o sprzeczności z powiatu *Łomżyńskiego* i Augustowskiego z końca sierpnia p. A. Polujańskiego. żyto udało się, sypie po 2 korce. Pszenica wszędzie piękna. Omłot dotąd niewiadomy. Jęczmień i owies udały się, Len gęsty, miernie wyrosły, Groch lepszy od miernego. Ogródowizna piękna. Kapustę liszki na razie pojadyły; dla tego b. piękna. Ziemiaki bez zarazy dobre. Owoców zgoła nie ma. Malin obfitość, 72.

Wiadomość o zbiorach i cenach z powiatu *Kalwaryjskiego* a szczególnie z okolic Wylkowyszek, Wierzbolowa, Kalwaryi i Władysławowa (w Maryampolskim) dnia 11go Września p. K. Żyto ogólnie piękne. z kopy 1 korca bo cięte i wiz mała., Pszenica w r. z. chybiła, mało siana, niewyrosła w słomę, omłot dobry. Jęczmień i owsy dorodne, piękne, niemłócone. Len nieszczególny i mierny na wysokość. Grochy i wyki piękne, dużo jeszcze nieobranych. Warzywa wszelkie i ogrodowizny b. piękne. Ziemiaki piękne, do 9 Września zielone Tego dnia mróz kilkunastopniowy zwarzył je dopiero. Siana nadzwyczaj mało choć pogodnie; z koniczyn tylko 1szy pokos, Fruktów niemasz. Ceny zboż. Księgoszusa niemasz a mięsa funt 7 1/2 kop., 77.

(Z Guberni Augustowskiej żadnych więcej nie dosłano korespondencyj statyst. zatem trzy powiaty zostają nieprzedstawione. *Z całego Królestwa* z 21 powiatów są sprawozdania bieżące statyst. i o zbiorach, a z 18tu nie masz.)

Korespondencya z Gubernii *Wołyńskiej* p. Bozydara Horodyńskiego. O zamiarze Redakcyi Roczników Gosp. Krajow. zaprowadzania pod Warszawą poprawnego gospodarstwa., Ziemia starzeje i zużywa się. Brak postępu na Wołyniu. Młocarnie domorodne. O spieniężaniu odpowiedniemi ziemiopłodów. Co ma wynagrodzić pracę rolników, żydków bogaci. Temu winny przegradać stowarzyszenia i zapomogi przez akcyę zbierane, 12.

Korespondencya p. prenumeratora z *Podola* w podzięce Panu B. Hantkego za jego Korespondencyę w Nrach 28, 30, i 31ym gospodarstwo teraźniejsze i gospodarzy szkicująca, 39.

GOSPODARSTWO W OGÓLNOŚCI.

O braku rąk. Niektóre środki zaradcze z lekką wzmianką o plantacyi buraków p. Edmunda Sygietyńskiego (i Dokończenie z r. z.) Nra 1i 2.

O ważności rachunkowości wiejskiej i kupieckiej p. K. D. Obywatela ptu Bialskiego i Warszawskiego, Nr 6.

Słódko za naszym wiejskim ludem ze względu na moralne usposobienie — p. Ant. Rogozińskiego, 10.

O służących gospodarskich z Krakowskiego, 33.

Kilka uwag dotyczących stanu włóścian i zapewnienia im dostatniego bytu na przyszłość. przez W. 34 i 7.

O usamowolnieniu włóścian czyli o potrzebie, przeszkodach i sposobie przeprowadzenia tego, p. Alojzego Fibicha, 46.

Ubezpieczenie od gradobicia P. Gerlacha z Kruży, 47.

Kilka słów w odpowiedzi na to, p. A. Czarnieckiego, 76.

Wskazówka do sprzedaży produktów rolnych bez straty p. Biernackiego — tudzież

O dochodzeniu ilości plonu zbóż na pniu, 50.

Obliczenia gospodarskie. Sposoby sprawdzania miar do zboża i płynów p. Wł. Sobowskiego, 59, 60 i 2.

Kilka uwag gospodarstwa krajowego dotyczących skreślił St. Jabłoński z Wałowic pod Rawą, 59 i 61.

Środki do przyjsicia w pomoc rolnictwu kapitałem, z Konińskiego p. Bazylego R. . . 67.

O potrzebie kredytu dla naszych gospodarstw. przez B. W. de Weidenthal, 84.

O tem samém w Korespondencyach; z *pod Olkuszem*, w N. 17 i z *Gaiwołyńskiego*, 83.

O pracy w rolnictwie. Rzecz napisana p. L. Moll, rolnika i profesora w Conservatoire Imperial des arts et des métiers w Paryżu. Tłumacz. T. 75, 6, 7, 8, 9, 80 i 1.

Dziesięcioro przypomnień dla rolnika, chcącego pełnić należycie swoje podwójne rolnika i człowieka przeznaczenie, p. profesora Wojciecha Jastrzębowski, 85.

Dziesięcioro Przykazań dla rolników z Ptu Sieradzkiego p. . . . 90.

Jeszcze o dziesięciu przypomnieniach z Marymontu p. . . . 95.

Korespondencya z Rysin p. W. Wyjaśnienie dla czego nieumiemy postępować trafnie z ludźmi przy gospodarstwie? 2. Czemu niezapatrujemy się na zagraniczne gospodarstwa? 3. Jaka przyczyna że trwamy upornie w dawnych błędach i rutynie, 89.

W tejże osnowie Korespondencye z *Drybusa* 28, 30 i 31 tudzież z *Miechowskiego*, 81 i 2 i t. p.

Pobieżny szkic przeszłości, teraźniejszości i przyszłości Krajowego Ziemiaństwa, z wykazaniem błędnej drogi, jaką wielu ku wzrostowi onego obrało, p. Bernerda Hantkego z *Drybusa*, 97, 8, 9, 100 i 1.

Wniosek o zaradzeniu szkodom w gruntach i posiewach p. Reklewskiego z Sienna, 90.

Sprostowanie do tegoż objaśnienie przez tegoż, 95.

Uwagi nad tymże artykułem p. Alojzego Fibicha, 102.

Projekt do uorganizowania targów zbożowych, z Powiatu Sieradzkiego przez † † †, 96.

ROLNICTWO.

Systemata polowe.

Jeszcze o płodozmianach p. A. S. z Pułtuskiego. 15. Odpowiedź na tenże artykuł p. A. G. z Lipnowskiego, 21.

Uwagi nad artykułem i jeszcze o płodozmianach p. Kostaneckiego w Kościelecu, 23.

Słódko do p. A. S. z Pułtuskiego, w przedmiocie jego zapytania o płodozmian, p. Adama Dorantta w Białobrzegach nad Wisłą, 24.

Korespondencya p. Ludwika Okęckiego z Grabowa nad Wisłą, przedstawiająca do dyskusji publicznej płodozmian miejscowy, 44.

Odpowiedź na zapytanie p. Ludwika Okęckiego p. Wł. Sabowskiego z Warszawy, 44.

Jeszcze słódko o płodozmianie, p. Okęckiego, oraz sprostowania pomyłki w artykule p. W. K. 42 (O pacheie.) p. L. Rossmana z Bielawy, 46.

Odpowiedź w téjże materji p. Bernarda Hatkego, 49.

O kwestyi zmiany Numerów pól płodozmianu. p. Adama Dorantta, 60.

O płodozmianie P. A. Kowalskiego z Rogalina. 78.

O systematach płodozmianów pomiędzy innemi p. W. B. de Weidenthala. 84.

Uprawa roli w ogóle.

O uprawie roli p. E. C. (Artykuł ważny, albo wielkie prawdy albo błędy wznawiający. Godzien uwagi i dyskusji publicznej.), 52.

O rutynie uprawy roli s p. Henryka Rothego w Guzowie, w korespondencyi p. Hantkego, 63.

Słódko do amatorów płaskiej orki p. Obywatela z Skalbmierskiego, 74.

Nieco o czteroskibowych zagonach i o siewie pod skibę, p. A. Probst z Wiśniowy, 82.

Nowa siła pociągowa do roboty około roli, p. Bazylego R. 87b.

Muły zastąpią woły przy uprawie roli, p. W. Domańskiego, 95.

Uprawa płodów szczegółowa.

Jaki wpływ wywiera bronowanie *pszenicy* na wiosnę, p. Breańskiego (z Ziemanina), 27.

O pszenicy kosmatce (Skalbmierce) w Grabowy, p. Winc. Stępowskiego z Marymontu, 79.

Odpowiedź na to i sprostowanie że to amerykańska, p. S. K. z Łęczyckiego, 87.

O zabezpieczeniu pszenicy od śnieci jako szczególnie dla gospodarzy użyteczny i łatwy środek do użycia p. F. Zawadzkiego S. J. P. z Bydgoszczy, 7.

O siewie *żyta* na piaskach pod skibę i zapytanie p. A. K. z powiatu Pułtuskiego, okolicy Makowa, 66.

Odpowiedzi na to: p. K. Cramera z Pęcic, 68.

p. S. K. z Ptu Warszawskiego, 71.

p. A. Z. z Korchowa w Ordynacyi Zamojskiej, 75.

p. J. T. z Grabowy pod Olkuszem, 75.

p. A. G. z Lipnowskiego, 80.

O *kostrzewie sianej* a w *żyto* przemienionej p. W. T. z Zablotni (wiadomości użyteczne dla rolników), 61.

Uprawa rzędowa *rzepaku zimowego* p. Edmunda Sygietyńskiego, 69.

Najkorzystniejszy sposób siewu grochu p. St. Jabłońskiego, 24.

O *kukurudzy* (Początek), 34.

Kilka słów o chodowaniu kukurudzy, p. Ludwika Niemojewskiego z Radoszewic w Wieluńskim, 57.

O kukurudzy w korespondencyi p. Andrzeja Probst, 62.

O płaskiej uprawie *buraków* cukrowych p. W. Czapikowskiego, 8.

Czy uprawa buraków szkodliwa jest zbożom p. J. P. z dziennika Centralnego stowarzyszenia Rolniczego w Belgii, 76.

Sposób otrzymania obfitego i najwcześniejszego zbioru *kartofli* p. P. Janiszewskiego, 19.

O flancowaniu *kartofli* sztoprami (Odezwa do Ziemiian) p. Bernarda Hantkego z *Drybusa*, patrz Nr. 153 Gazety Warszawskiej.

Rozmnażanie *kartofli* przez nać *kartoflaną* na św. Jan p. Maurycego Wojdego. Tak samo Gazeta Warszawska Nr. 161.

O *kartoflach* z *łodyg* p. Adama Dorantta, 60.

Sprawozdanie w tymże przedmiocie w korespond. p. Hantkego, 63.

Szkody z przedwczesnego zbierania naci, czyli *łodyg* ziemniaczanych p. Nowaka z Pieskowej Skaly, 75.

Czerniecy pożytki p. A. P. 53.

O korbalach z Ziemanina, 57.

Rośliny pastewne na wystawie powszechnej w Paryżu, opisał Gustaw Heuzé, profes. szkoły prakt. roln. w Grignon, z rycinami. Tłum. T. 896, 90, 1, 2, 3, 5, 7 i 8.

Nowe rośliny.

Ostrzec, roślina trawiasta p. M. Łowickiego z Karyjskich złotych kopalni w Nerczyńsku, 9.
 Biwic, nowa roślina i jej wyższość od rzepaku irzypniku (Drob.), 16.
 Dioscorea batata. p. J. D. z Cielętnik, 32.
 O uprawie łubinu p. Dra Fr. Betzholda, 38.
 Proso cukrowe czyli sorgo p. A. P. 42.
 Sorgho jako ziemiopiód p. T. 56 i 7.
 Korzeń cukrowy, z Tygod. Krakowsk, 80.
 Chan-budda czyli Budda mongolska p. A. Potulajskiego z Suwałk, 95.

Narzędzia i mechanika gospod.

Walce do gniecienia kartofli w gorzelniach p. St. Lilpop, współnika Fabryki Machin: Evans, Lilpop Com. z ryciną, 5.
 O młynku podobnym na Solcu, p. Bobrownickiego ulepszenia. p. Bazylego R ..., 85.
 Replika na odpowiedź p. H. Wodzińskiemu co do pługa Siewierskiego na artykuł z Nru 104 r. z. W końcu wzmianka o wielkiej praktyczności prób narzędzi, p. G Rakowicza, 9.
 Pielnik buraczany, zastosowany do kartofli p. K. Cramera, 13.
 Uwagi nad pralnią mechaniczną, Nepomucena Cholewińskiego, 19.
 Siewnik z nawozem płynnym, 27.
 Czy młynki do szrotowania zboża są praktyczne dla nas i z jakiego mianowicie względu, p. T. w Gostyńskiem, 40.

Machiny parowe przenośne, 72.,
 Jeszcze o żniwiarce p. Ludwika Korulskiego, 7.
 O żniwiarkach itp. narzędziach rolniczych na wystawie Paryżkiej. Wypis z Gaz. Warsz. 14 17 i 24 w Korrespondencji z nad Bzury 25 i 7.
 Żniwiarka p. Curnier z rycinami z fabryki machin Evans. Lilpop et-com, 26.
 Żniwiarka amerykańska systemu Atkina, z rycinami z fabryki machin Evans, Lilpop et-com, 35.
 Żniwiarka wynalazku p. Bell w Anglii, z rysunkami z téjże fabryki machin, 55.
 Sprawozdanie z próby odbyty ze żniwiarką p. Rolbieckiego przez T. H. z Warszawy, 62.

O téjże żniwiarce donosiła Gazeta Warszawska obszerniej w Nrach 151 156 159.
 Pokazanie żniwiarki p. Rolbieckiego p. X. K. Z, 63.
 Żniwiarka amerykańska, okazywana na próbie pod Mokotowem i Ożarowem. p. St. Lilpop. z rycinami, 64.
 Żniwiarek popis publiczny. patrz Gazeta Warsz Nr 212.,
 Żniwiarka nowego pomysłu p. Stanisława Serafina Lipińskiego, 67.
 Uwiadomienie Szanownych Akcyonaryuszów w przedmiocie żniwiarki wynalazku p. Tyminieckiego p. A. Schuh, 98.

Ogłoszenie Alex. Bobrownickiego, kierującego wyrobem machin i narzędzi roln. w rządowej fabryce machin na Solcu, o nowo ulepszonym mechanizmie w manęczach, 45.
 Ogłoszenie tegoż samego o nowo poprawionej wialni, tudzież o otworzeniu kredytu obywatelom ziemskim, przy kupnie machin i narzędzi rolniczych, 61.

Wystawa rolnicza w Paryżu., Narzędzia i machiny roln., 102 i 3.
 Do właścicieli zakładów fabrycznych krajowych narzędzia rolnicze wyrabiających, aby skład, takowych w Kaliszu założyli, p. Hreczkosieja z nad Proсны, 102.

Mierzwa stajenna

Gnojówka (Drobiazgi), 21.
 Słowo dla gospodarzy o gnojów podwórzowych wyprowadzaniu, przez W. K. ziemianina z Kieleckiego, 49.
 Znowu słów kilka w obronie nawozu p. L. R. z Czarotowic, 51.
 Parę słów o nawozie, 73.
 O nawozach itd. p. W. B. de Weidenthal, 84.
 Zapytanie p. I. D z Sandomierskiego: czy *perz* może być w gnoje kładzionym? i t. d., 4.
 Odpowiedzi na to w korespondencji p. A. Probsta 62 przez W. w. Hh., 62.
 Użytek z perzu jako nawóz, p. Edmunda Sygietyńskiego, 69.
 Zapytania względem użycia *wapna* na rolę z P. Olkuskiego, 39.
 Odpowiedzi na to: O użyciu wapna w rolnictwie P. Wolffa 44— o wapnie jako środka nawozowym p. T. 54 i 5 w korespondencji p. A. Probsta, 62.
 Prośba o szczerą radę co do użycia *stawiarki* (szlamu) zamiast pognaju pod pszenicę p. Rogozińskiego z Glinki. 53.— Kilka słów w odpowiedzi o szlamie p. S. Ch. z Rzek wielkich. 55.
 Zdanie co do użycia stawiarki czyli szlamu przez Klepaczewskiego z Kaliskiego. 58.
 Odpowiedź o szlamie w korespondencji p. A. Probsta 62. O szlamie i jego użytkach p. N. W. Ch. z Woli Pomianowej, 96.
 Fabryka nawozu z *torfu* w Radoryżach pod Żelichowem w Nrach 86, 87a i 87b.
 Kilka uwag nad fabrykacją nawozu z torfu p. Hipolita B ... z Rudek. 93.

Nawozy sztuczne.

Nowy sposób obracania kości na nawóz (Drob), 5.
 Nawozy sztuczne, ich skład, względna wartość, sposób przygotowania i użycia pod różne ziemiopłody, przez Towiańskiego 13, 14, 16: 18. 20 i 24.
 Sprawozdania o trwałości pognaju guana p. W. A. Wolniewicza, z Ziemianina, 27.
 O paszeniu trzody chlewniej kośćmi mielonymi p. Władysława Miączyńskiego, 36.
 Poznawanie skuteczności sprzedawanych nawozów p. W. B. z pod Miechowa, 49.
 Odama patentowany nawóz z krwi, 73.
 Odezwa do ziemian z podaniem cen takowego p. M. S. Flatau w Warszawie, p. ulicy Rymarskiej Nr 471, w nrach 101, 2 i 3.

Amelioracye

Odezwa do p. A. Wyszomierskiego w Kupiętynie względem *drenowania* p. R. Rayzachera, 15.
 Jeszcze o drenach pionowych p. A. Detkensa 33.
 Korrespondencya p. A. C. Chełmskiego o drenowaniu — praktycznym od lat w N. 30, 48.
 Dreny prostopadłe (z Ziemianina), 57.
 O drenach z faszyn przez B. Hantkego, 60.
 Korrespondencya Bolesława T... o sączkach, 66.
 O sączkach (drenach) p. Pana Wyszomierskiego, 83.
 Słowo za kulturą *drzew*, celem obsadzenia niemi siedzib wiejskich i dróg, tudzież wzmianka o plotach żywych, p. J. Kuźniarskiego, 28, 9 30.
 O drogach i figurach pól (Pogadanka gospodarzka), 90, 2 i 3.

Chemia rolnicza.

Zasady żywienia się roślin przez Liebiga. Podał profesor Bełza (Dokończenie), 1 i 2.

Wpływ chemii na rolnictwo p. Andrzeja Probst, 4.
 Znaczenie krzemionki (Drob), 23.
 Uprawa mierzwy za pomocą chemicznych środków (Początek), 33.
 O wpływie własności fizycznych gruntów na ich żyzność. Wyjęte z Journal of the Royal Agricultural Society p. T. 89, 92 i 94.

Meteorologia.

Kilka słów o prognostykach pogody p. Kuźniarskiego, z Olkuskiego Ptu. N. 41.
 Słowo w przedmiocie przepowiedni meteorologicznych p. Kuźniarskiego p. Wł. Sabowskiego, 44.
 Barometr i wiatr najlepsi wskaźnicy stanu powietrza na przyszłość (Drob), 44.
 Z meteorologii zeszłego stulecia wyjątki, w korespondencji z nad Bzury, 95.

Łąki.

Prośba do autora artykułu zamieszczonego w Drobiazgach Korrespondenta Rolniczego z r. 1855 Nr. 48, aby podał dokładniej sposób wyniszczenia *silu* p. Hreckosieja z nad Proсны, 102.
 Łąki zaniedbane, nic w nich nierobimy. Korrespondencye z Drybusa, 63, z Bialskiego, 83, i z pod Rakowa, 47, zgadzają się ubolewając na to.

Ogrodnictwo.

Ogrodnictwo praktyczne. Opis ogrodów warzywnego i owocowego D. c. z. r. z. 1, 3, 4, 6, 7, 10, 11, 12, 17,
 O ogrodnictwie uwaga ulotna lubownika ogrodu p. D., 37 i 8.
 Uwag kilka o ogrodach, ich upadku i sposoby ich wykształcenia. z Antonina, 43.
 Środek obudzenia sił żywotnych drzew owocowych, przez Barona Filiberta Menilmontant z Tygodn. Róln Krakow. 96.

Jedwabnictwo.

Jedwabnictwo krajowe, 14.
 O umarzaniu poczwerek jedwabniczych w oprzędach p. Jana Smolikowskiego, 48.
 Pogląd na jedwabnictwo p. Smolikowskiego, 56.
 O morwie p. W. T. z Zabłotni, 61.
 Jedwabniki dębowe z Tygodn. Róln. Krak., 81.

Pszczelnictwo.

Wzmianka raz jedyny o niem przez cały rok w liście p. A. Z. z Korchowa w ordynacyi Zamoyskiej 87.

Rybaćstwo.

Sztuczne wylęganie ryb i wysokie ztąd korzyści dla gospodarstw większych i mniejszych (Drob), 9.
 Rozmnażanie ryb w Rykach w Lubelskiem p. M. K. 88.

Leśnictwo.

O prawach służebności do pastwisk i wolnych wrębów w lasach p. Maxym. Boruckiego w Warsz. 34.
 O sposobach wymierzania i obliczania masy drzewa okrągłego w sztukach. p. B. Aleksandrowicza, 87 b i 88.
 Prośba do urzędników leśnych o poradę w urzędzeniu lasu etc. p. Aloizego Fibicha, 99.
 Nie sama nieogłędność jest przyczyną wyniszczenia lasów w naszym kraiu p. Narzymyńskiego z Radomskiego, 103.

GOSPODARSTWO DOMOWE.

Chów inwentarzy w ogóle.

Korrespondencya z Lipnowskiego p. Fel. Niemojewskiego z Rokitnicy. O zadawaniu b. korzystnym soli inwentarzom; zarazem odezwa do ppchemików o zanalizowanie szlamu solnego w Ciechocinku z warzelni pozostającego: czyby się nieudało fabrykować z niego soli bydlęcej, na kształt czerwonej pruskiej, 20.

Prośba o doniesienie co do przysposobienia siana brunatnego p. S. S. z Malenia, 49.

Odpowiedz na to p. Wyszomierskiego, 52.

Suszenie koniczyzny p. A. Kowalskiego z Rogalina, 72.

Odezwa co do ziemian p. X. z Mławskiego, jak spasać najzyskowniej dla inwentarzy kartofle kto gorzelnicy nie ma. 78. (Niezostała wcale uwzględniona przez czytelników).

Rogacizny.

Propozycya, która w obecnym czasie przydać się komu może, co do chowu cieląt p. I. Więckowskiego, 21.

Z Wystawy rolniczej w Paryżu Bydło, 68, 9, 79, 7, 8, 9, 80, 1, 9, i 97.

O ważności własnego przychowku częste wzmianki po korespondencyach pomiędzy innemi z Drybusa 63 i 4.

O korzyści chodowania bydła rogatego latową porą na stajni p. Hipolita Borakowskiego, 85.

Nabiał.

Korrespondencya p. W. G. przedstawiająca dyskusy publiczną układ z pachciarzem, chcącym po upadku bydła na księgosusz zaprowadzić 40 krów własnych, które po 3 letniem użytkowaniu pachciarza przechodzą na własność dziedziców. Projekt kontraktu z jednej strony, rozbiór tegoż strony przeciwiwiającej się temu, 39.

Odpowiedz na powyższe zapytanie p. W. Ko... kiego, w Elznerowie, 42.

Taka sama odpowiedz p. L. Rossmana, 43.

Trochę odpowiedzi na zapytania pod cyfrą W. G. 39. Korrespondencya p. Adama Dorantta, 45.

Odpowiedz jeszcze p. W. G. do 69 p. F. Z. 47.

Odpowiedz i rozbiór kwestyj rzuconych w 39 p. B. Hantkego, 49.

Jeszcze odpowiedz w tej mierze; Znowu słów kilka w obronie nawozu p. L. R. z Czartowie, 54.

Owiec.

Niektóre spostrzeżenia pod względem ułatwienia kwalifikacyi czyli sortowania owiec przez W. B. de Weidenthala, Nr 14.

Sortowanie, pranie i strzyża wełny według P. Henzé, profesora szkoły rolniczej w Grignon tłum J. N. 29, 31. z rycinami.

Środek zapobiegający przeciw zgniliznie czyli motylicom u owiec, oparty na doświadczeniu, p. Macieja Ordęgi, 37.

Gnilec i motyllice u owiec, praktyczne przeciwko tymże lekarstwo p. Chodkiewicza, 99.

Wystawa rolnicza w Paryżu. Owce 101 i 2.

Prośba do właścicieli owczarni poprawnych o radę: jak najstosowniej znaczący owce? p. Hreczkosieja z nad Proсны, 102.

Higiiena.

O księgosuszu p. F. Sz. z Mławskiego, 11.

Korrespondencya z Łomżyńskiego Ludwika Wienińskiego, że można używać paszy z miejsc gdzie wypadł inwentarz, 13.

Lekarstwo na księgosusz p. Ewarysta Psarskiego z Czyżowa, 15.

Jedyny środek przeciw księgosuszu p. Ant. S. Obywatela z Garwolińskiego, (Assekuracya i nóż), 15.

Ważne kwestye do rozwiązania, tyżące się księgosuszu, p. Romana Rayzachera syna, 17.

Projekt utworzenia Komitetu Obywa. w Powiecie Włocławskim do zastłaniania się zobopólnie od strat z upadku bydła przez księgosusz zrzędzonych, udzielony p. Józefa hr. Skarbka, 18.

Urządzenia obowiązujące w Królestwie Pruskiem co do księgosuszu 19, 20, 2, 3, 4, 5, i 6.

Nowy sposób leczenia księgosuszu p. 40.

O assekuracyi bydła krajowego od księgosuszu p. B. Hantkego, 49.

Referat komitetu od księgosuszu dla Ptu Łowickiego p. B. Hantkego, 71.

Wiadomość co do skuteczności zapobiegania księgosuszu wybijaniem i rozdzielaniem rogacizny, w korespondencyach z Rawskiego 49 i 71, z Płockiego, 72.

(Nb.) Bardzo ciekawy i staranny a dokładny traktat o księgosuszu patrz: — O środkach zaradczych przeciw księgosuszu przez Dr. Medycyny Kochańskiego, w kalendarzu Obserwatorium Astronomicznego Warsz. na rok 1857.

Jeszcze lekarstwo na odparzenie karku u wołów p. M. Kó. z pod Niemirowa Podolskiego, N. 13

Lekarstwo na odpuszczenie wołów przez Nepomuc. Cholewińskiego z Woli Pomianowej 19.

Lekarstwo na mokrzec (mokry szpat) u koni (Drob.) 65.

O skuteczności leczenia wściekliczny p. Dr. Jana Dyrwiańskiego z Wołynia, 84.

Gospodarstwo domowe kobiece.

Projekt zapobieżenia nadużyciu w braniu miarki przez młynarzy p. C. Ap. Ziemianina z okolic Kowala, 4.

O nadużyciach w braniu miarki przez młynarzy i szkodach w polu przez inwentarze pogranicznych mieszkańców, p. N. R. ziemianina z okolic Dobrzynia, 18.

Pobieranie miarek przez młynarzy p. Feliksa Niemojewskiego Ob. Ptu Lipnowskiego, 20.

Pobieranie miarek przez młynarzy i sprostowanie omyłki, p. Edm. Sygietyńskiego, 27.

Stanowcy środek, aby młynarze niedopuszczali się krzywd przy mieleniu p. A. Rudowskiego, 32.

Praktyczne przekonanie jeszcze w tejże materji p. F. Więckowskiego, 40.

Atrament do znaczenia bielizny, 41.

Jak wywabiać z bielizny stołowej plamy od wina czerwonego? 53.

Sposób sklejenia rozbitych naczyń szklanych i t. p. 53, sposób oczyszczenia przepalonych i ciemnych szyb, 53; sposób wywabiania plam atramentu z podłogi i mebli, 53.

Syrup cytrynowy na lemoniadę, 53.

Napój z soku brzożowego, p. A. P. 53.

Suchary z otrąb żytnich na pokarm dla ludzi (z Ziemianina), 33.

Robienie drożdży na domowe potrzeby p. E. C. 52.

Jak poznać, czy w płótnie jest bawełna (Drob.), 56

Amerykański sposób robienia masła, 99.

Sposób robienia masła ze srodkiego mleka, w kierzni nowego wynalazku p. Girard Paryża, w przeciągu 4 do 8 minut, patrz pod wystawą rolniczą w Paryżu: Kierznia blaszana, 103.

Sposób pieczenia chleba dla ludu wiejskiego z oszczędnością mąki przy pomocy ziemniaków p. R. U., 100.

PRZEMYSŁ GOSPODARSKI.

Cukrownicwo.

O zastosowaniu buraków cukrowych do wyrobu wina (Drob.), 2.

Para wodna i jej zastosowanie w przemyśle cukrowym, p. Romana Rayzachera syna. Dokończenie z 76, 7 r. z. 8, 9, 10, 11, i 12.

Wiadomości statyczne o fabrykacyi cukru w Królestwie Polskiem w r. 185 1/2, w N. 15.

Pewny i łatwy sposób zabezpieczenia kotłów parowych od tworzenia się w nich osadu kesselstein zwanego, p. K. S. z Łyszkowic, 17.

Gorzelnictwo.

Wódka z pasternaku: (Drob.), 21.

Wpływ dystylacyi z buraków, Artykuł wyjęty z Moniteur Industriel, 89.

Budownictwo.

Petrolin czyli papier do pokrycia dachów, 41.

Szkoło wodne, jego zastosowanie i użtyki p. C., 65.

Oszczędne urządzenie pieców pokojowych, przez zaprowadzenie drzwiczek hermetycznych p. fabrykę Machin Evans, Lilpop et Com, 96.

Drzwiczki hermetyczne do pieców, 102.

Literatura rolnicza.

Orzeczenie się na sentencyą w krytyce pism peryodycznych roln. pana Otockiego w 47 i 48 Gazety Rolniczej z r. 1855, co do Korrespondenta Rolniczego, przy Gazecie Warsz. p. Gabryela Rakowicza, 3.

Wiadomość o piśmie roln. Mittheilungen, 6.

Rzut oka na dzieło pod tytułem o drzewie i jego użtykach p. B. Alexandrowicza, Warszawa 1855, rozebrał Auleitner, A. N. G. R., 35 i 6.

Prospekt na Budownictwo wiejskie Zabierzewskiego. Warunki przedpłaty, 41.

Uwagi nad tymże prospektem p. Aloizoiego Fibi-cha, 51.

Artykuły treści mieszanej.

Wystawa rolniczo-przemysłowa we Lwowie p. Dobromysła Brone, 16.

Ceny umiarkowane i najumiarkowańsze są często nieumiarkowane p. W. B. de Weidenthala, 17.

Prosty a bardzo praktyczny sposób młócenia koniczyzny, p. St. Jabłońskiego, 18.

O kretach p. Nepomucena Cholewińskiego, 19.

Urządzenie lodowni podług Strumiły (Drob.), 21.

O rozlicznych korzyściach, jakie torf w gospodarstwie powszechnem przynosi, i o nowym z niego produkcie, p. Towiańskiego, (Drobiazgi), 26.

O kolejach żelaznych. p. A. P., 53.

Jarmark sto Jański w Warszawie wełniany, 53.

Spodziewane ceny na rok bieżący p. Bazylego R., 64.

O korzystnej ziemiennie ziarna siewnego p. Morytza von Barchard z Wieluńskiego, 67.

Kilka słów wywołanych artykułem p. Loewenstein w Nrze lipcowym r. b. Roczników Gospod. Krajow. umieszczonym; p. T., 69.

Odpowiedz na to p. Loewenstein, 79.

Sposób wytopienia gąsienicy ziemnej p. J. Kuźniarskiego, 83.

Coś o cenach zboża i narzędziach gospod. p. Bazylego R., 85.

Środek do wygubienia brodawek, 41.

Lekarstwo na ból zębów, środek domowy, 41.

Kilka rodzajów b. praktycznych kitów (Drob.), 16.

Szuwaks wyborny niepsujący skóry, 53.

Smarowidło do butów zabezpieczające od wszelkiego przesiąkania wilgoci. (Drob.), 6.